

Sygn. akt III Cz 699/14

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – SSO Gabriela Sobczyk(spr.)

Sędziowie SSO Andrzej Dyrda

SSR(del.) Roman Troll

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 17 czerwca 2014r.

sprawy z wniosku M. N.

przeciwko J. C.

o nadania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużniczki K. C.

na skutek zażalenia wierzycielki

na postanowienie Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 13 marca 2014r., sygn. akt II Co 4615/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSR(del.) Roman Troll SSO Gabriela Sobczyk SSO Andrzej Dyrda

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w Gliwicach oddalił niosek wierzycielki M. N. o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika K. C., J. C..

W uzasadnieniu wskazał, że wierzycielka M. N. wniosła o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanemu przez Sąd Rejonowy w Gliwicach w dniu 13 lipca 2011 roku (sygn. akt I Nc 674/11), zaopatrzonemu w klauzulę wykonalności, także przeciwko małżonkowi dłużniczki K. C., tj. J. C.. Wezwaniem z dnia 24 września 2013 roku, doręczonym pełnomocnikowi wierzycielki w dniu 26 września 2013 roku, co wynika ze zwrotnego potwierdzenia odbioru, wezwano go w terminie 14 dni do przedłożenia dokumentu urzędowego lub prywatnego, potwierdzającego, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużniczki, pod rygorem pominięcia okoliczności wynikających z powyższych dokumentów. W zakreślonym terminie wierzyciel przedłożył odpis skrócony aktu małżeństwa nr 7/1995 oraz oświadczenie wierzycielki M. N. z dnia 2 października 2013 roku i oświadczenie Z. S. z dnia 4 października 2013 roku, potwierdzające fakt, że mąż dłużniczki wiedział o zaciąganych przez K. C. zobowiązaniach.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 787 k.p.c. tytułowi egzekucyjnemu, wydanemu przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim, sąd nada klauzulę wykonalności także przeciwko jej małżonkowi, z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową, jeżeli wierzyciel wykaże dokumentem urzędowym lub prywatnym, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika. Dla nadania klauzuli wykonalności w trybie art. 787 k.p.c. niezbędne jest ustalenie, że

małżonkowie podlegają wspólności majątkowej oraz, że wierzytelność powstała w czasie trwania wspólności. Nadto wierzyciel winien wykazać zgodę małżonka dłużnika, załączając do wniosku oryginał dokumentu urzędowego lub prywatnego, podpisanego przez małżonka dłużnika, z którego wynika udzielenie zgody na dokonanie czynności prawnej lub potwierdzenie zawarcia tej umowy przez małżonka dłużnika. Zgoda małżonka lub potwierdzenie przez niego zaciągnięcia zobowiązania musi stanowić oświadczenie woli złożone w formie pisemnej i pochodzić od małżonka dłużnika.

Sąd Rejonowy wskazał, że wierzycielka nie przedstawiła dokumentu urzędowego ani prywatnego wykazującego, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużniczki. Nie mogą zostać uznane za takie dokumenty prywatne w postaci oświadczeń wierzycielki i osoby trzeciej - Z. S., ponieważ art. 787 k.p.c. wyraźnie stanowi, iż wierzyciel powinien wykazać określonym dokumentem, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała z czynności prawnej dokonanej za zgodą małżonka dłużnika a dołączone oświadczenia nie mogą zastąpić oświadczenia małżonka dłużniczki w tym zakresie. Sąd Rejonowy podniósł ponadto, że postępowanie klauzulowe uregulowane w art. 787 k.p.c. ma charakter formalny. Sąd klauzulowy bada jedynie treść dołączonych do wniosku dokumentów urzędowych lub prywatnych, w celu ustalenia czy istnieją dokumenty potwierdzające określone zdarzenie. Postępowanie to stanowi uproszczoną formę uzyskania tytułu wykonawczego przeciwko małżonkowi dłużnika i pozwala uniknąć konieczności pozywania równocześnie dłużnika i jego małżonka, wobec czego niezbędne jest spełnienie rygorystycznych wymagań dowodowych z art. 787 k.p.c.

Z tych powodów Sąd Rejonowy oddalił żądanie wierzycielki.

Zażalenie na to postanowienie wniosła wierzycielka, zarzucając mu naruszenie prawa procesowego, a to art. 787 kpc poprzez błędną jego wykładnię i uznanie, że dokument prywatny, o którym mowa w treści tego przepisu musi pochodzić od małżonka dłużniczki. Wniosła o jego zmianę i nadanie klauzuli wykonalności zgodnie z żądaniem wniosku. Wskazała w uzasadnieniu, że do wniosku dołączyła dokumenty prywatne, a to oświadczenie wierzycielki i oświadczenie Z. S., potwierdzające fakt, że mąż dłużniczki wiedział o zaciągniętych zobowiązaniach żony oraz wyraził na nie zgodę.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie mogło odnieść skutku.

Sąd Okręgowy w pełni podziela wykładnię art. 787 kpc przytoczoną przez Sąd Rejonowy, która uwzględnia cel, jaki przyświecał ustawodawcy przy wydaniu tego unormowania. Celem tego unormowania było uproszczenie wierzycielowi drogi uzyskania tytułu wykonawczego przeciwko małżonkowi dłużnika, gdy małżonek ten w sposób wyraźny wyraził zgodę na zaciągnięcie przez dłużnika zobowiązania. W postępowaniu takim sąd bada jedynie treść dokumentów złożonych przez wierzyciela i nie przeprowadza postępowania dowodowego.

Tymczasem złożone przez wierzycielkę dokumenty nie pozwalają na jednoznaczne uznanie, że w istocie małżonek dłużniczki wyraził zgodę na zaciągnięcie zobowiązania przez dłużniczkę, nie zawierają one bowiem jego oświadczenia woli o wyrażeniu zgody na zaciągnięcie zobowiązania, lecz relację osób trzecich o takiej jego woli. Takie oświadczenia mają mniejszy walor niż zeznanie świadków z punktu widzenia oceny ich wiarygodności. Skorzystanie z takich pisemnych oświadczeń wiedzy w miejsce dowodu z zeznań świadków czy strony byłoby naruszeniem zasady bezpośredniości obowiązującej w postępowaniu cywilnym. Jednocześnie ograniczony zakres kognicji Sądu przy rozpoznaniu wniosku o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika, wynikający z art. 787 kpc nie pozwala na prowadzenie przy rozpoznaniu takiego wniosku postępowania dowodowego w zakresie dowodu ze świadków czy przesłuchania stron. Powyższe rozważania prowadzą do wniosku o prawidłowości wykładni art. 787 kpc dokonanej przez Sąd Rejonowy.

Nadmienić należy, że wskazany przepis jest w ten sam sposób jednoznacznie wykładany przez doktrynę i orzecznictwo. W uchwale z dnia 18 marca 2011r., sygn. III CZP 117/10 Sąd Najwyższy wskazał, że w sprawie o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika (art. 787 k.p.c.) nie jest dopuszczalne

stosowanie domniemania faktycznego przy ustalaniu, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała za zgodą małżonka dłużnika. Wskazał ponadto, że wynikający z art. 787 k.p.c. nakaz wykazania zgody małżonka dłużnika dokumentem wyłącza możliwość jej dowodzenia takimi środkami dowodowymi jak zeznania świadków lub przesłuchanie stron. Obowiązujące w postępowaniu klauzulowym ograniczenia dowodowe pełnią dwie istotne funkcje. Po pierwsze, zapobiegają przekształceniu postępowania o nadanie klauzuli wykonalności w postępowanie rozpoznawcze. Po drugie, mają za zadanie chronić dłużnika, który w postępowaniu klauzulowym nie korzysta z prawa wysłuchania. Z tej przyczyny nadanie klauzuli wykonalności powinno nastąpić na podstawie najbardziej wiarygodnych środków dowodowych. Domniemania faktyczne natomiast noszą w sobie zarówno element dyskrecjonalny, jak i ocenny, przez co wykraczają poza rygorystycznie określone ramy postępowania klauzulowego.

Sąd Okręgowy podziela przytoczone poglądy i tym samym uznaje zaskarżone postanowienie za prawidłowe.

Z tych przyczyn zażalenie jako nieuzasadnione podlegało oddaleniu na podstawie art. 385kpc w zw. z art. 397§2kpc.

SSR(del) Roman Troll SSO Gabriela Sobczyk SSO Andrzej Dyrda